

สรุปและข้อเสนอแนะ

เหตุการณ์ข่มขืนกระทำชำเรา เป็นปรากฏการณ์จริงที่เกิดขึ้นในสังคม โดยมีสื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการนำเสนอ และถ่ายทอดเหตุการณ์นั้นไปยังประชาชนซึ่งเป็นผู้รับสาร แต่ในการทำหน้าที่ถ่ายทอดเหตุการณ์ดังกล่าว สื่อมวลชนได้ทำปรากฏการณ์จริงที่เกิดขึ้นให้กลายเป็นเหมือนเรื่องแต่ง และทำให้เป็นไปในรูปแบบของนาฏกรรม โดยนำเหตุการณ์นั้นมาเล่าเป็นเรื่องราว ซึ่งมีทั้งโครงเรื่อง มีการกำหนดฉาก ตัวละคร แบบวิธีการเขียนและน้ำเสียง รวมทั้งมีการการเดินทางไปติดตามโครงเรื่องที่วางไว้ซึ่งการจัดโครงสร้างเหล่านี้จะเป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์ และมีระบบที่แน่นอน

จากวิธีการที่สื่อมวลชนนำเหตุการณ์ข่มขืนกระทำชำเรา มานำเสนอให้เป็นเรื่องราว หรือเป็นนาฏกรรมนั้น ทำให้เกิดข้อสงสัยแก่ประการหนึ่งว่า ชาวผู้หญิงในเชิงลบนอกจากมักจะปรากฏเป็นข่าวใหญ่ในหน้าหนึ่งของสื่อหนังสือพิมพ์แล้ว ยังถูกนำมาใช้เป็นข้อมูล หรือเป็นวัตถุดิบในการผลิตข่าวให้เป็นเรื่องราวที่มีความตื่นเต้น และเร้าใจ ซึ่งย่อมจะทำให้ผู้อ่านอยากติดตามความคืบหน้าของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ไม่ว่าจะเพื่อผลประโยชน์ของการขายข่าวหรือเพื่ออะไรก็ตาม และนั่นก็แสดงว่าเมื่อผู้หญิงมาปรากฏตัวเป็นข่าวในสื่อมวลชน ผู้หญิงก็ยังคงถูกกดขี่ทั้งในทางตรง และทางอ้อม

เราจะเห็นได้ว่ารูปแบบที่สื่อมวลชน นำมาใช้ในการรายงานข่าวข่มขืนกระทำชำเรา ได้ถูกกำหนดไว้เป็นแบบแผนหรือเป็นสูตรสำเร็จ (Formula) ที่ตายตัว ซึ่งถูกถ่ายทอดสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต (พ.ศ.2504) จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2534) โดยเฉพาะรูปแบบของฉากที่นำมาใช้จะมีลักษณะเหมือนกันแทบทุกประการ เพียงแต่อาจมีองค์ประกอบย่อยที่แตกต่างกันออกไปเท่านั้น

สำหรับในฉากการพบศพนั้น สื่อมวลชนได้บรรยายสภาพศพ (สื่อหนังสือพิมพ์) ของผู้ถูกข่มขืน ซึ่งเป็นภาพที่อุจาดตา และใช้ภาษาที่หวือหวา หรือถ่ายภาพศพ (สื่อวิทยุโทรทัศน์) ให้เห็นอย่างชัดเจน เพื่อแสดงถึงความน่ากลัว และความสยดสยองของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่การนำเอาสรีระของผู้หญิงมาตีแผ่เช่นนี้นับเป็น เรื่องของการแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางอำนาจที่ผู้ชายอยู่เหนือผู้หญิง ดังนั้นวิธีการนำเสนอข่าวข่มขืน

กระทำซ้ำเราของสื่อมวลชน จึงสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติและแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิง และผู้ชายที่ไม่เท่าเทียมกันของผู้ผลิต หรือผู้ส่งสาร (ผู้ชาย) ได้เป็นอย่างดี

ส่วนการให้รายละเอียดในฉากเหตุการณ์ข่มขืนกระทำซ้ำเรา ซึ่งจะไม่มีการสามารถรู้ได้เลยว่าเป็นอย่างไรนอกจากผู้ข่มขืนและผู้ถูกข่มขืน สื่อมวลชนก็ยังได้บรรยายรายละเอียดต่าง ๆ ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ราวกับว่าได้เข้าไปอยู่ร่วมในเหตุการณ์นั้น และเห็นการกระทำของผู้ข่มขืนด้วยตาของตนเอง วิธีการนำเสนอโดยบรรยายรายละเอียด เพื่อให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจนเช่นนี้ นับเป็นการสร้างภาพที่ยั่วยุอารมณ์ของผู้รับสาร (ผู้ชาย) มากกว่าเป็นการสร้างความละเอียดอ่อนอารมณ์ หรือความเห็นอกเห็นใจ ที่จะช่วยกระตุ้นให้สังคมส่วนรวมเกิดการยั้งคิด มีความรู้ และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงเกี่ยวกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิง นอกจากนี้การนำเสนอข่าวในลักษณะเช่นนี้ ยังมีผลทำให้สถิติคดีอาชญากรรมทางเพศ ไม่ตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากผู้หญิงที่ถูกข่มขืนกระทำซ้ำเราไม่กล้าไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะกลัวจะตกเป็นข่าวปรากฏในสื่อมวลชน

ในการนำเสนอข่าวข่มขืนกระทำซ้ำเรา สื่อมวลชนจะเน้นการนำเสนอข่าวในส่วนที่ทำให้เรื่องราวมึสลับ และทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมไปกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แต่ไม่ได้แสดงการประณามผู้ข่มขืนที่กระทำ ความรุนแรงทางเพศกับผู้หญิง ซึ่งจะต้องได้รับการลงโทษให้สมกับสิ่งที่ได้กระทำไว้ เนื่องจากสื่อมวลชนมักจะไม่นำเสนอถึงผลการตัดสินลงโทษผู้ข่มขืนในชั้นศาล เพราะการนำเสนอบทลงโทษเปิดเผยต่อสาธารณชน อาจส่งผลทำให้ผู้ชายตระหนักถึงโทษที่จะได้รับ ถ้าหากกระทำการละเมิดสิทธิทางเพศ โดยไปข่มขืนกระทำซ้ำเราผู้หญิง

นอกจากนี้จากเนื้อหาข่าวที่ปรากฏในสื่อมวลชนยังมีข้อน่าสังเกตุอีกว่า ในกรณีที่ผู้ถูกข่มขืนถูกฆาตกรรม จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นจำนวนมากระดมกำลังกันเข้ามาสืบสวนสอบสวน ดังนั้นประเด็นการฆาตกรรมจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อคลี่คลายคดีโดยเร็ว โดยไม่เคยตระหนักว่าการข่มขืนกระทำซ้ำเราเป็นปัญหาอาชญากรรมร้ายแรงของสังคมที่ต้องให้ความสำคัญ และหาทางแก้ไข

อย่างไรก็ตามจากเหตุการณ์ข่มขืนกระทำซ้ำเราที่เกิดขึ้น สื่อมวลชนไม่เพียงแต่นำเหตุการณ์ดังกล่าวมานำเสนอในรูปแบบที่เป็นเรื่องราว หรือเป็นนาฏกรรมเท่านั้น แต่สื่อมวลชนยังได้ตีความ โดยสร้างความหมายและสร้างภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวผู้ข่มขืนผู้ถูกข่มขืน และการข่มขืนกระทำซ้ำเราไว้ให้เห็นอย่างชัดเจน

ภาพลักษณ์ของผู้ข่มขืนที่ปรากฏในการรายงานข่าว คือผู้ชายที่มีความโหดเหี้ยม และทารุณ เป็นคนเลว และเป็นคนที่มีความผิดปกติทางเพศ และถ้าความผิดปกติทางเพศของผู้ข่มขืนถูกขจัดไป ปัญหาการข่มขืนกระทำซ้ำเราก็คงจะหมดลง

ส่วนผู้ถูกข่มขืนคือหญิงพรหมจารี ซึ่งการถ่ายทอดทัศนคติในเรื่องพรหมจารีนี้ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความมัวดัดทางเพศต่อผู้หญิงของผู้ผลิต (ผู้ชาย) ได้อย่างชัดเจน โดยผู้หญิงถูกมองว่าเป็นเพศที่มีอำนาจ และมีสิทธิในฐานะเป็นมนุษย์ด้อยกว่าผู้ชาย หรือเป็นการถ่ายทอดและสนับสนุนอุดมการณ์ที่ชายเป็นใหญ่ไว้นั่นเอง ซึ่งอุดมการณ์เช่นนี้จะถูกผลิตซ้ำ และถ่ายทอดสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และการที่ผู้หญิงถูกข่มขืนกระทำซ้ำเรานั้น สื่อมวลชนได้ถ่ายทอดให้เห็นว่าเป็นเพราะผู้หญิงประสบกับความโชคร้าย หรือความเคราะห์ร้าย

สำหรับปรากฏการณ์การข่มขืนกระทำซ้ำเรานั้น สื่อมวลชนได้สร้างความหมาย และภาพความเป็นจริงให้เห็นว่า การข่มขืนกระทำซ้ำเราคือเรื่องเพศ เนื่องจากความวิปริตทางเพศของผู้ข่มขืน หรือเป็นเพราะฝ่ายผู้หญิงที่แต่งกาย "ล่อแหลม" ยั่วชวนผู้ชายให้เกิดอารมณ์ทางเพศ นั่นเท่ากับเป็นการกล่าวโทษผู้หญิงว่าเป็นฝ่าย "หาเรื่อง" เอง ซึ่งการถ่ายทอดความเชื่อเช่นนี้ ไม่ได้ก่อให้เกิดการแก้ไขถึงรากเหง้าของปัญหาความรุนแรงทางเพศ ที่เกิดมาจากโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมที่ชายเป็นใหญ่เลย แต่กลับเป็นการตอกย้ำและสนับสนุนค่านิยมทางวัฒนธรรม ที่ทำให้เกิดช่องว่างของความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย โดยผู้หญิงจะได้รับอำนาจและสิทธิไม่เสมอภาคเท่าเทียมกับผู้ชาย

นอกจากนี้สื่อมวลชนยังสร้างภาพความเป็นจริงว่า เหตุการณ์ข่มขืนกระทำซ้ำเราก่อเกิดขึ้นในที่มืด หรือที่เปลี่ยว ซึ่งการสร้างภาพเหตุการณ์ให้เป็นเช่นนี้ จะเป็นข้ออ้างที่ทำให้ผู้หญิงถูกจำกัดขอบเขต โดยถูกกำหนดว่าโลกของผู้หญิงควรเป็นโลกที่อยู่ภายในบ้าน ซึ่งเป็นที่ที่ปลอดภัย ในฐานะดั้งเดิมของความเป็นแม่และเมีย และได้รับการดูแลจากสามี ซึ่งเป็นเพศที่อยู่ในฐานะที่มีอำนาจเหนือกว่า ดังนั้นการนำเสนอข่าวของผู้ผลิตในลักษณะเช่นนี้ จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงความคิดที่มีต่อผู้หญิงและผู้ชายที่ไม่เท่าเทียมกัน โดยจะไปตอกย้ำอุดมการณ์หลักของสังคมที่ให้ผู้ชายเป็นใหญ่

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาตัวบทของข่าวข่มขืนกระทำชำเราในงานวิจัยนี้
ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยมี

1. สื่อมวลชนไม่ควรนำเสนอข่าวข่มขืนกระทำชำเรา ในรูปแบบของ
นาฏกรรม เนื่องจากจะทำให้ดูเหมือนว่า เหตุการณ์ที่ผู้หญิงถูกข่มขืนกระทำชำเรา เป็น
เพียงเรื่องสะเทือนขวัญ หรือสะเทือนอารมณ์เท่านั้น ซึ่งไม่ได้แสดงให้เห็นว่าเป็น
อาชญากรรมทางเพศที่รุนแรง และเป็นปัญหาสังคมที่ต้องรีบได้รับการแก้ไขแต่อย่างใด

ทั้งนี้การนำเสนอข่าว ควรเป็นเพียงการตอบคำถามพื้นฐานที่ว่า ใคร
ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำอะไร และอย่างไร โดยไม่ใช้วิธีการนำเสนอข่าวที่เป็นการ
เล่าเรื่องแบบตีความ และใส่สีสันให้กับข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2. ในการนำเสนอข่าวข่มขืนกระทำชำเรา สื่อมวลชนไม่ควรใช้ภาษา
ที่จะนำไปสู่การสร้างความเชื่อและความเข้าใจผิด ๆ ที่มีต่อผู้ข่มขืน ว่าผู้ข่มขืนเป็นคนที่
โหดเหี้ยม เป็นคนเลว และมีความผิดปกติทางเพศ หรือที่มีต่อผู้ถูกข่มขืนว่า ผู้ถูกข่มขืนยัง
เป็นหญิงพรหมจารีและการที่ผู้ถูกข่มขืนกระทำชำเรา นั้นเนื่องมาจากเพราะความเคราะห์ร้าย
รวมทั้งการสร้างความเชื่อเกี่ยวกับปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราว่า เป็นเรื่องของเพศที่
ผู้ชายกระทำกับผู้หญิง และสร้างภาพให้เห็นว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นในที่มืด หรือที่เปลี่ยว
ซึ่งจะไปต่อกัย และสนับสนุนอุดมการณ์ที่ชายเป็นใหญ่ให้คงอยู่สืบต่อไปในสังคม

สื่อมวลชนควรทำหน้าที่เป็นเพียงตัวกลางในการรายงานเหตุการณ์ข่มขืน
กระทำชำเราที่เกิดขึ้น โดยไม่สอดแทรกทัศนคติ ความเชื่อ หรืออคติทางเพศที่แสดงให้เห็น
เห็นว่าผู้หญิง และผู้ชายเป็นเพศที่ไม่เท่าเทียมกัน

3. ในการนำเสนอข่าวข่มขืนกระทำชำเรา สื่อมวลชนควรถ่ายทอด
เนื้อหา ที่สามารถช่วยแก้ไขถึงสาเหตุอันแท้จริงของการข่มขืนกระทำชำเรา ซึ่งเป็นปัญหา
ความรุนแรงทางเพศ ที่เกิดมาจากโครงสร้างทางสังคม และวัฒนธรรมที่ชายเป็นใหญ่
มิใช่เป็นเพียงเรื่องของปัญหาทางเพศในระดับปัจเจกบุคคล การนำเสนอเนื้อหาเช่นนี้จะ
ส่งผลทำให้ประชาชนในฐานะผู้บริโภค ได้ตระหนักถึงรากเหง้าที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้น
และย่อมจะเป็นทางหนึ่งทีนำไปสู่การขจัดปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราให้หมดไปจากสังคม

4. การวิเคราะห์ผู้ผลิตหรือผู้ส่งสาร

จากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวข่มขืนกระทำชำเรา ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ถ้าหากมีการวิเคราะห์ผู้ผลิต ในฐานะที่เป็นผู้ส่งสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยแล้ว จะทำให้รู้ว่าผู้ผลิตมีความคิด ความเชื่อ และทัศนคติต่อผู้ชาย (ผู้ข่มขืน) ผู้หญิง (ผู้ถูกข่มขืน) และปรากฏการณ์การข่มขืนกระทำชำเราอย่างไร และยังจะเป็นการตรวจสอบให้เห็นว่า ความคิด ความเชื่อและทัศนคติเหล่านั้นตรงกับการสารที่ผู้ผลิตได้ถ่ายทอดไว้หรือไม่อย่างไร

5. การวิเคราะห์ผู้รับสาร และผลกระทบที่มีต่อผู้รับสาร

การวิเคราะห์ผู้รับสาร และผลกระทบที่มีต่อผู้รับสาร ในฐานะที่เป็น ผู้บริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชน จะทำให้เห็นว่าผู้รับสารได้สร้างภาพและสร้างความหมาย ในสารต่าง ๆ จากการได้รับรู้เหตุการณ์ข่มขืนกระทำชำเราที่ปรากฏผ่านสื่อมวลชนอย่างไร และสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้ผลิตได้ถ่ายทอดไว้หรือไม่อย่างไร